

รวีตรา ศรีชัย : โนราในสถานศึกษาจังหวัดสงขลา. (NORA IN EDUCATIONAL INSTITUTES SONGKHLA) อ. ที่ปรึกษา: อ. วิชชุดา วุฑฒิตย์, 281 หน้า. ISBN 974-53-2726-3

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ศักยภาพประกอบของการแสดง ศึกษา และวิเคราะห์รูปแบบ ขั้นตอนกระบวนการรำนอราในสถานศึกษาจังหวัดสงขลา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โรงเรียนแจ้วิทยาและโรงเรียนจุลสมัย ตั้งแต่ พ.ศ.2546-2547 วิจัยใช้การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง สังกัดและบันทึกวิธีการแสดงโนรา สัมภาษณ์ผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญด้านโนรา ได้แก่ ครูโนรา ผู้แสดงโนราในสถานศึกษาและนักวิชาการทางวัฒนธรรม

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า โนราในสถานศึกษาเป็นการแสดงโนราของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งผ่านการเรียนจากครูโนราที่ได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษา มีสาเหตุการเกิดเนื่องจากโนราเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงจากผลกระทบความนิยมการแสดงสมัยใหม่ สถานศึกษาจึงฟื้นฟูการรำนอราแบบโบราณเพื่อเป็นการอนุรักษ์สืบทอดและเผยแพร่การแสดงพื้นบ้านภาคใต้ให้คงอยู่

โนราแม่บทมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่สอนการรำนอราอย่างเป็นระบบ เมื่อ พ.ศ. 2507 โดยขุนอุปถัมภ์ภักธราภมาเป็นครูโนรา มีกระบวนการรำนอราพื้นฐานโนราและทำตีความหมายตามคำร้องของนางรำในเพลงโค เพลงนาถ บทครูสอน บทประณม และเพลงครู เอกลักษณะสำคัญ คือ การตีทำรำประกอบบทร้องที่มีการจัดลำดับทำรำในบทประณม

โนราตัวอ่อนโรงเรียนแจ้วิทยา เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.2538 โดยนายกลั่น เพ็ญจำรัส มีกระบวนการรำนอราพื้นฐานโนราและทำโนราตัวอ่อนของนางรำในเพลงโคและเพลงนาถ เอกลักษณะสำคัญ คือ การรำนอราที่เน้นความอ่อนช้อยของลำตัวและขาที่แสดงชำนาญพิเศษของผู้รำ

พรานโนราโรงเรียนจุลสมัย เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.2539 โดยอาจารย์อักษราภรณ์ มิ่งสุข มีกระบวนการทำรำพรานโนราแบบดั้งเดิมและสร้างสรรค์ขึ้นในจังหวะหน้าทับพรานและหน้าทับนาถพราน เอกลักษณะสำคัญ คือ การรำนอราที่เน้นตลกขบขัน ใช้พยางค์กระดกกันและใช้ผ้าขาวม้า

การแสดงโนราทั้ง 3 ชุด มีองค์ประกอบสำคัญร่วมกัน คือ 1. การปรับกระบวนการรำนอราพื้นฐานและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่มาเรียบเรียงโดยอยู่ในกรอบจารีตของการแสดงโนรา 2. การกำหนดทำรำไว้อย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการถ่ายทอด 3. การแสดงเป็นการรำกลุ่มถ่ายทอดลีลาทำรำอย่างพร้อมเพรียงกัน

ปัจจุบันพบว่าโนราในสถานศึกษามีการอนุรักษ์ตามระบบการศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ และมีผู้สนใจศึกษาเป็นจำนวนมาก และคาดว่าในอนาคตการแสดงโนราในสถานศึกษาจะยังคงอยู่เป็นมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติต่อไป

C4586562135 : MAJOR THAI DANCE

KEY WORD : NORA IN EDUCATIONAL INSTITUTES

RAWISARA SRICHAJ : NORA IN EDUCATIONAL INSTITUTES IN SONGKHLA.

THESIS ADVISOR : AJARN VIJJUTA VUDHADITYA, 281 pp.

ISBN 974-53-2726-3

This thesis aims at studying the history of the Nora dance and its performance elements as well as to analyze the format and dance process as taught in educational institutes in Songkhla Province-Songkhla Rajabhat University, Chaengwittaya School and Chulasamai School during 2003 and 2004. The research is based on the study of related documents, observations and practices of the dance by the researcher as well as interviews of knowledgeable people and specialists. The analysis of the collected information has shown the following result.

The Nora dance in the educational institutes is performed by students taught by Nora masters with support of the institutes. This is caused by the change in the dance form due to the taste of the audience who prefer a new style of performance. The institutes thus have revived the traditional Nora dance so as to preserve and publicize the Southern folk dance.

Songkhla Rajabhat University is the first educational institute that started teaching the Nora dance in a systematic way in 1964. It invited Khun Uppatham Narakorn to teach Nora lessons. The principle dance postures and interpretations are mainly dependent on the lyrics for female dancers in the Kho, Naad, Khru Son, Bot Prathom and Kru songs. That is the interpretations of dance postures which are arranged in the Bot Prathom, known as the Principle Nora Dance Series.

Chaengwittaya School is a secondary school that started to offer the Nora lessons in 1995. Master Klin Penchamras, an expert in the Nora dance, has taught fundamental dance postures and the intricate body movement of female dancers in the Kho and Naad songs. Major characteristics are dance postures that emphasize the intricate movements of the torso and the legs that indicate dancers' special skills. This is known as the intricate body's movement Nora.

Chulasamai School, an elementary school, started teaching the Nora dance in 1992 by Aksaraporn Mingsook. Later in 1996, the hunting dance postures in the traditional Nora dance was combined with newly created dance postures in the Na Tub Pran and Na Tub Nak Pran rhythms. Its major characteristics are the dance that emphasizes humor through the protrusion of the belly, the jerking movement of the bottom and the use of loin cloth. This is known as the Nora hunter's dance.

The Nora performance in the three educational institutes shares common characteristics in the following:

1. Adjustment of the fundamental dance postures and creation of new postures by following the conventions of the Nora performance.
2. Specifying dance postures in a systematic manner for the purpose of dissemination.
3. Group performance portraying the same dance postures in unison.

Now it is found that many educational institutes have included the Nora dance in their educational system and many students are interested in taking dance classes. It is thus expected the Nora dance taught in educational institutes will remain a part of the nation's cultural heritage.